

Anexa 9. Reguli și exemple de prezentare a referințelor bibliografice și de citare a resurselor de informare

Regulile și exemplele descrise în continuare respectă standardul "SM ISO 690:2012 Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare".¹

Referințe la cărți tipărite și publicații monografice

• Schema generală:

AUTOR(I). Titlu. Loc apariție: Editura, an apariție.

Paginația (optional). Număr standardizat (ISBN).

Exemplul 1 (un autor)

1. ȚURCAN, Nelly. *Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație*. Chișinău: CEP USM, 2012. 324 p. ISBN 978-9975-71-253-8.
2. WILD, R. *Essentials of Production and Operations Management*. 3rd ed. London: Cassell Educational Ltd, 1990. 420 p. ISBN 0-304-31674-1.
3. СОЛОМОН, Д. И. *Дробное программирование и недифференцируемая оптимизация*. Кишинев: Эврика, 2010. ISBN 978-9975-941-53-2.

Exemplul 2 (doi autori)

1. GHEȚIU, Mihail, TOPOREȚ, Victor. *Chimia lemnului*. Chișinău: Tehnica-Info, 2010. 404 p. ISBN 978-9975-63-310-9.
2. ODUGHEMI, Sina and Taeko LEE, eds. *Accountability through public opinion: from inertia to public action*. Washington: The World Bank, 2011. ISBN 978-08213-8505-0.
3. ЦИРКУНОВА, С., КОЗЛОВА, Н. *Вопросы теории, истории и методика преподавания камерного ансамбля*. Ch.: Pontos, 2011. 104 с. ISBN 978-9975-51-214-5.

Exemplul 3 (trei autori)

1. BOTEZAT, E.A., DOBRESCU, E.M., TOMESCU, M. *Dicționar de comunicare, negociere și mediere*. București: Editura C.H.Beck, 2007. ISBN 978-973-115-052-9.
2. BRUNS, Barbara, MINGAT, Alain, RAKOTOMALALA, Ramahatra. *Achieving universal primery education by 2015: a chance for every child*. Washington: The World Bank, 2003. ISBN 0-8213-5345-4.
3. ЗАХАРИЯ, С.К., ИГНАТЬЕВ, В.П., ЗАВАЛЬNIOK, А. *Правовое регулирование деятельности хозяйствующих субъектов в Республике Молдова*. Кишинев, 2009. 344 с. ISBN 978-9975-9838-3-9.

Exemplul 4 (patru și mai mulți autori)

1. SPÎNU, C., HOLBAN, T., GURIEV, V., SPÎNU, I. *Hepatite virale și HIV: aspecte etiologice, epidemiologice, clinice, diagnostic de laborator, tratament și profilaxie*. Ch.: S. n., 2013. 296 p.– ISBN 978-9975-118-12-5
2. IVĂNUȘ, Gheorghe et al. *The petroleum and gas industry in Romania: tradition and prospects*. Bucharest: AGIR, 2009. 791 p. ISBN 978-973-720-244-4.
3. АРСКИЙ, Ю.М. и др. *Инфосфера: Информационные структуры, системы и процессы в науке и обществе*. Москва: ВИНИТИ, 1996. 489 с.

¹ La utilizarea sistemului de citare „nume–dată”, în toate exemplele indicate anul publicării se specifică imediat după numele autorului

Exemplul 5 (fără autori)

1. *Diagnosticul situației în comerțul interior și priorități de dezvoltare*. Coord. L. ȘAVGA. Ch.: UCCM, 2012. 104 p. ISBN 978-9975-4316-9-9.
2. *Production: yearbook 2003*. Rome: FAO, 2004. ISBN 92-5-005216-2.
3. *Информационный рынок в России*. Москва: ВИНИТИ, 1996. 293 c.

Teze, autoreferate

1. COJOCARU, I. *Suportul informațional al evaluării cercetării științifice în Republica Moldova*: tz. de doct. în infomratică. Chișinău, 2014. 160 p.
2. KULCIȚKI, Veaceslav. *Synthesis of Terpenic Compounds with Advanced Functionalization via Biomimetic Methods*: abstracts of doct. habilitate thesis in chemical sciences. Chișinău, 2017. 47 p.
3. МОЙСЕЕНКО, Евгений. *Обеспечение экономической безопасности региональных объединений государств*: дис. д-ра хабилитат экон. наук. К., 2012. 224 p.

Preprinturi

1. POPA, M.N., PRICOP, V.V. *Aplicațiile algebrelor la problema centrului și focarului*. Ch., 2011. 59 p. (Preprint. Inst. de Matematică și Informatică al AŞM; nr. 0007).
2. ГУЦУЛ, И. *Геометрия пополнения неполных гиперболических многообразий*. Ch., 2011. 59 c. (Preprint. Inst. de Matematică și Informatică al AŞM; nr. 0008).

Materialele conferințelor

1. *Conservarea diversității plantelor*: simp. șt. intern., ed. a 2-a, 16-19 mai 2012, Chișinău. Ch., 2012. 539 p. ISBN 978-9975-62-311-7.
2. *Microelectronics and Computer Science*: proc. of the 6th Intern. Conf., Chișinău, 1-3 oct. 2009. Ch.: UTM., 2009. 524 p. ISBN 978-9975-45-122-2.
3. *Глобализация образования в современном мире*: тез. науч. ст. междунар. научно-практической конф., Бэлць, 20-22 марта 2009. Ch., 2009. 291 c. ISBN 978-9975-9935-8-6.

Referințe la contribuții

• Schema generală:

Date de identificare a părții componente. Elementul de divizare: Date despre documentul gazdă (documentul de identificare). Localizarea părții componente în document. Numărul standardizat (ISSN, ISBN - în funcție de faptul unde este plasată contribuția).

• Contribuții în monografii, culegeri:

AUTOR(i). Titlu. In: AUTOR(i). Titlu. Loc apariție: Editura, an apariție, paginația. Număr standardizat (ISBN).

Contribuții în monografii, culegeri

1. COJOCARU, Irina. Resurse educaționale deschise. In: *Știința deschisă în Republica Moldova: Studiu = Open science in the Republic of Moldova: Study*. Chișinău: Inst. de Dezvoltare a Soc. Informaționale, 2018, pp. 124-128. ISBN 978-9975-3220-3-4.

- BHIMANI, Alnoor, SOONAWALLA, Kazbi. Sustainability and organizational connectivity at NSBC. In: Anthony HOPWOOD, Jeffrey UNERMAN and Jessica FRIES, eds. *Accounting for sustainability*. London: Earthscan, 2010, pp. 173-190. ISBN 978-1-84971-067-1.
- СТЕГЭРЕСКУ, В., КУХАРУК, Е.; КРИВОВА, О. Особенности картографирования почв Республики Молдова с различным уровнем радионуклидного загрязнения. В: *Проблемы непрерывного географического образования и картографии*. Харьков: Б. и., 2009, вып. 9, с. 152-155. ISSN 2075-1893

Contribuții în materialele conferințelor și altor manifestări științifice

- RODIONOVA, Nelli. Evaluarea tendințelor principale în dezvoltarea demografică a Moldovei. In: *Economic Growth in Conditions of Internationalization: fourth ed. of intern. sci. conf.*, 3-4 sept. 2009. Chișinău: IEFS, 2009, pp. 414-419. ISBN 978-9975-9823-9-9.
- CUJBA, Rodica, RUSU Andrei. On interoperability of research information based on CERIF in the Republic of Moldova. In: *Proceedings of the Conference on Mathematical Foundations of Informatics MFOI2018*, July 2-6, 2018, Chisinau, Republic of Moldova, pp.67-72. ISBN 978-9975-4237-7-9.
- БЫКОВА, Е.В., БЕРЗАН, В.П. Методические подходы при построении краткосрочных прогнозов топливно-энергетических балансов. In: *Energetica Moldovei-2016: Aspecte regionale de dezvoltare, Conferința internațională: Rapoarte, Ed. 3, 29 sept. - 01 oct. 2016*. Chișinău: Institutul de Energetică al AŞM, 2016, pp. 18-27. ISBN 978-9975-4123-5-3.

Referințe la contribuții în publicații seriale

• *Schema generală:*

AUTOR(i). Titlul articolului. In: *Titlul publicației seriale*. Anul, volumul, numărul serialului, paginile unde este amplasată lucrarea. Numărul standardizat (ISSN).

Sau:

AUTOR(i). Titlul articolului. *Titlul publicației seriale*. Anul, volumul, numărul serialului, paginile unde este amplasată lucrarea. Numărul standardizat (ISSN).

Articole în publicații seriale

- BALABAN, L. Some aspects of intercultural education (through studying religious music) in multiethnic spaces. *Review of artistic education*. Iași. 2011, nr. 1-2, pp. 135-143. ISSN 2069-7554.

2. ПЕРЧИНСКАЯ, Н. Барьеры на пути развития инновационного предпринимательства и их преодоление в Республике Молдова. *Инновации*. 2011, № 7 (153), с. 39-43. ISSN 2071-3010.

Articole în ziare

ANDRIEŞ, Andrei. Rețeaua națională științifico-educațională din Moldova. In: *Moldova Suverană*. 2009, 22 oct., p. 2.

Publicații oficiale

1. Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova: nr. 259-XV din 15 iulie 2004. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2004, nr. 125-129, pp. 12-70.
2. Постановление Правительства Республики Молдова о Национальной стратегии развития информационного общества «Цифровая Молдова 2020»: № 857 от 31.10.2013. B: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2011, nr. 252-257, 963.

Referințe la resurse electronice

Cărți electronice și publicații monografice online

1. POPA, Ana, PROHNIȚCHI, Valeriu. *Sectorul de cercetare, dezvoltare și inovare din Moldova: este oare necesară o reformă? Versiune preliminară* [online]. Chișinău: Expert-Grup, 2011 [citat 02.09.2016]. Disponibil: http://www.expert-grup.org/library_upld/d360.pdf.
2. BARTLING, Sönke, FRIESIKE, Sascha, eds. *Opening Science: The Evolving Guide on How the Internet is Changing Research, Collaboration and Scholarly Publishing* [online]. [s.l.]: Springer, 2014 [citat 2.09.2016]. ISBN 978-3-319-00026-8. Disponibil: DOI: 10.1007/978-3-319-00026-8.
3. СОЛДАТОВА, Г.У. и др. *Цифровая компетентность подростков и родителей. Результаты всероссийского исследования / СОЛДАТОВА, Г.У. и др.* [online]. М.: Фонд Развития Интернет, 2013. [цитат 02.09.2018]. Disponibil: <http://detionline.com/assets/files/research/DigitalLiteracy.pdf>

Contribuții în monografii, culegeri online

BOYD-BARRETT, Oliver. Free Flow Doctrine. In: STEPHEN, W. L., FOSS, Karen A., eds. *Encyclopedia of Communication Theory* [online]. Los Angeles; London: SAGE Publications, 2009 [citat 22.01.2015]. ISBN 978-1-4129-5938-4. Disponibil: <http://sk.sagepub.com/reference/communicationtheory>.

Contribuții în publicații seriale online

1. HOLBAN, Ion. Edificarea societății bazate pe cunoaștere în Republica Moldova: practici bune, orientări, probleme, sugestii (2). In: *Intellectus* [online]. 2011, nr. 1(20), pp. 31-34 [citat 05.04.2017]. ISSN 1857-0461. Disponibil: <http://www.akademos.asm.md/files/Stiinta%20si%20societate%20perceptii%20estimari%20astepari.pdf>.
2. TCACIUC, Cl., HACINA, L., GUȚU, A. Study on corporate social responsibility of cooperative enterprises in the Republic of Moldova. *Economy, Transdisciplinarity, Cognition*

- [online]. Bacău, România. 2012, **15**(1), 218-225 [citat 27.12.2011]. ISSN 2068-7389. Disponibil: <http://www.ugb.ro/etc/etc2012no1/28fa.pdf>
3. САКА, Виктор. Политическая наука в Молдове: тематическое и инструментальное измерение. *Moldoscopie* [online]. 2004, **1**(24), 35-46 [citat 05.12.2017]. ISSN: 1812-2566. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/17367

Un site web

1. *STIU: Știință, Tehnologie, Inovație și Utilitate.* Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, ©2018 [citat 10.12.2018]. Disponibil: <http://stiuj.md/>.
2. *Internet World Stats: Web Site Directory.* Miniwatts Marketing Group, ©2001 [citat 02.09.2016]. Disponibil: <http://www.internetworldstats.com/>

Contribuții specifice pe site web

1. ROTARU, Tatiana. Tezele valoroase de doctorat sunt promovate, iar cele plagiate - respinse, fără milă [online]. *Consiliul Național de Acreditare și Atestare*, 13 octombrie 2010 [citat 18 iunie 2017]. Disponibil: <http://www.cnaa.md/news/2010/1310/>
2. Digital Radio Mondiale [online]. *Wikipedia The Free Encyclopedia*. Last edited: 02 July 2017, 16:53 [citat 16.02.2017]. Disponibil: https://en.wikipedia.org/wiki/Digital_Radio_Mondiale.
3. Декларация о науке и использовании научных знаний [online]. UNESCO, 1999 [citat 23.04.2017]. Disponibil: http://www.unesco.org/science/wcs/declaration_r.pdf

Programe de calculator

BART SOLUTIONS. Simple Gmail Notes 2.1.0.5 [software]. 05 December 2018 [citat 15.12.2018]. Disponibil: <https://www.bart.com.hk/simple-gmail-notes/>

Referințe la alte surse de informare

Brevete de invenție

1. SMIRNOV, Ernest, FOCȘA, Valentin, CONSTANDOGLO, Alexandra, CURULIUC, Vasile, BAHCIVANJI, Mihail, DARIE, Grigore, CHILIMAR, Sergiu, RADIONOV, Vladimir, MUNTEANU, Gheorghe. *Tip de taurine (Bos Taurus L.) Bălțat cu Negru Moldovenesc*. Brevet de invenție 3923 (13) F1, A01K 67/027. Institutul Științifico-Practic de Biotehnologie în Zootehnie și Medicină Veterinară. Nr. depozit A2008 0252. Data depozit 03.10.2008. Publicat 30.06.2009. In: BOPI. 2009, nr. 6, pp. 17-18.
2. AXXION GROUP CORPORATION. *Screw less clip mounted computer drive*. Inventor: Williams, D. 26 April 2005. Appl: 24 August 2000. Int.Cl: E02F 3/76. US patent 6,885,550.
3. ШАРАГОВ, В. ЛЮБАРСКИЙ, М. et al. *Способ обработки стеклоизделий*. Патент Российской Федерации № 2040496, МКИ6, C03 23/00, nr. 5039715/33. Заяв. 23.04.1992. Опубл.: 21.07.1995. В: Бюл. № 18, 2 с.

Filme, video și emisiuni

1. LUPAN, Oleg. În: *Profil de savant*. TVM1, 23 octombrie 2018, 10:35.
2. *Se caută un paznic* [film]. Regia – Gheorghe VODĂ. Chișinău: Moldova-film, 1967.

Lucrări grafice

1. KOGAN, Moissey (1879-1943). *Femeie cu cerb* [linogravură, 1926]. New York: Museum of Modern Art. Număr de înregistrare: 343.194010
2. Untitled [Judo fighters] [photograph]. In: Starkey, Hannah. *Moments in the modern world: photographic works by Hannah Starkey 1997–2000*. Irish Museum of Modern Art, 2000. ISBN 1-873654-90-1.

Hărți

Republica Moldova. Harta fizică. [1:400 000]. Chișinău: INGEOCAD, 2016. 1000 mm × 5000 mm. ISBN 9789975400879.

Partituri muzicale

BRAHMS, Johannes. *Cvintet pentru clarinet și cvartet de coarde*. Interpretat de E.Verbițchi și cvartetul de coarde al IPNA Teleradio-Moldova. Chișinău: IPNA Teleradio-Moldova, 26 iunie 1976.

Ordonarea listelor alfabetice de referințe

Listele alfabetice de referințe trebuie ordonate conform principiilor prezentate în următoarele puncte, bazându-se pe primul element al referinței.

- 1) Lucrările proprii ale unui autor precedă orice document, citat de el/ea.
- 2) O înregistrare cu un singur autor precedă înregistrări cu doi sau mai mulți autori cu același nume inițial.
- 3) Multiple înregistrări ale unui singur autor sunt aranjate cronologic, în ordine crescătoare.
- 4) Înregistrările cu mai mulți autori, primul autor fiind unul și același, pot fi aranjate în ordine cronologică după înregistrările primului autor, în scopul corespunderii citărilor din sursa de informare care conțin numele primului autor, urmat de “et al.” după dată.
- 5) Autorii colectivi (cum ar fi instituții) sunt ordonați alfabetic, după primul cuvânt semnificativ al numelui.

În circumstanțe speciale, poate fi utilizată o ordonare alternativă, dacă ea se aplică uniform la toate referințele.

Citarea conform sistemului nume-dată

- Dacă numele autorului este dat direct în text, anul urmează între paranteze rotunde, dacă nu, atât numele, cât și anul se dă între paranteze rotunde.
- Pentru citarea unor părți anumite ale unei resurse de informare, localizarea acestei părți (de exemplu, paginile) poate fi dată după an între paranteze rotunde.

- Măsura acesteia este dată de rata fiscalității (Manolescu 1997)
 - Măsura acesteia este dată de rata fiscalității Manolescu (1997, p. 69)
19. MANOLESCU, G. 1997. *Buget: abordare economică și financiară*. Bucuresti: Editura Economică. 368 p. ISBN 973-590-025-4

Notă: Referințele resurselor de informare sunt prezentate într-o listă ordonată alfabetic după numele de familie ale autorilor, anul publicării și litera mică (ultima în caz că sunt mai multe publicații ale acelorași autori într-un an) ce se indică imediat după numele autorului.

Citarea conform sistemului numeric

- Numerele prezentate între paranteze rotunde, paranteze drepte sau în formă de exponenți inserate în text, trimit la resursele de informare în ordinea în care ele sunt citate pentru prima dată.
- Citările următoare ale resursei de informare primesc același număr ca și prima citare. Dacă sînt citate numai anumite părți ale resursei de informare, după numărul respectiv poate fi indicată paginația *etc.*

- Măsura acesteia este dată de rata fiscalității¹⁹, p. 69
- Măsura acesteia este dată de rata fiscalității (19, p. 69)
- Măsura acesteia este dată de rata fiscalității [19]

19. MANOLESCU, G. *Buget: abordare economică și financiară*. Bucuresti: Editura Economică, 1997. 368 p. ISBN 973-590-025-4

Notă: Referințele la resursele de informare sunt prezentate în ordinea lor numerică într-o listă numerotată.

Citarea conform notelor consecutive

- Numerele prezentate în text între paranteze rotunde, drepte sau în formă de exponenți, trimit la notele numerotate în ordinea apariției lor în text. Aceste note conțin referințe la resursele de informare citate.
- Dacă o resursă de informare este citată de mai multe ori, citările ulterioare primesc numere distințe.

- Măsura acesteia este dată de rata fiscalității¹⁹
- Măsura acesteia este dată de rata fiscalității (19)
- Măsura acesteia este dată de rata fiscalității [19]

19. MANOLESCU, G. *Buget: abordare economică și financiară*. Bucuresti: Editura Economică, 1997. 368 p. ISBN 973-590-025-4

Notă: Notele trebuie prezentate în ordinea lor numerică. De regulă, notele sunt plasate în subsol, dar pot fi prezentate și la sfârșitul capituloarelor sau a textului.